

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок складення іспиту та методику його оцінювання під час
проведення кваліфікаційного оцінювання судді

Це Положення розроблене відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон), Розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України “Про забезпечення права на справедливий суд, Порядку та методології кваліфікаційного оцінювання судді, затвердженого рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі - Комісія) від _____ 2015 № та погодженого рішенням Ради суддів України від _____ 2015 року і визначає організаційні та методологічні засади проведення та оцінювання іспиту під час кваліфікаційного оцінювання судді (далі – кваліфікаційне оцінювання).

I. Загальні положення

1.1. Цим Положенням регулюється порядок складення іспиту судьями, а також кандидатами на посаду судді, у випадках, передбачених статтею 77 Закону, під час проходження кваліфікаційного оцінювання відповідно до Порядку та методології кваліфікаційного оцінювання судді.

Іспит є одним з етапів системи кваліфікаційного оцінювання судді.

1.2. Іспит проводиться з метою виявлення рівня знань, практичних навичок та умінь судді (кандидата) у застосуванні закону, перевірки здатності судді (кандидата) здійснювати правосуддя у суді відповідної інстанції та спеціалізації, підтвердження можливості здійснення суддею правосуддя у відповідному суді.

1.3. Об'єктивність проведення іспиту забезпечується рівними для усіх суддів (кандидатів) умовами щодо доступу до інформації про процедуру проведення іспиту, місця, час складення та тривалість іспиту, забезпечення Комісією прозорості іспиту, єдиними критеріями оцінки іспиту та відкритістю інформації про іспит та порядок встановлення його результатів.

1.4. Іспит проводиться Комісією шляхом складення суддею (кандидатом) анонімного письмового тестування (далі – тестування) та виконання практичного завдання.

1.5. Повноважними суб'єктами з питань забезпечення організаційної підготовки до проведення іспиту та виконання функцій адміністративно-розпорядчого характеру Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – уповноважені представники) є: члени Комісії, інспектори та працівники секретаріату Комісії.

1.6. Опрацювання результатів іспиту та оголошення його результатів здійснюється Вищою кваліфікаційною комісією суддів України у складі кваліфікаційної палати (далі – Кваліфікаційна палата).

1.7. Процедура організації та проведення іспиту складається з таких етапів:

- розробка програми іспиту;
- розробка тестових запитань і модельних судових справ, відповідно до програми іспиту;
- організаційна підготовка іспиту;
- складення суддями іспиту;
- опрацювання результатів іспиту;
- визначення та оголошення результатів іспиту.

1.18. Проведення іспиту та оголошення його результатів на всіх стадіях здійснюється з застосуванням відео-фіксації.

II. Права та обов'язки судді(кандидата) під час участі в іспиті

2.1. На час проведення іспиту суддя (кандидат) має право на:

2.1.1. Належні та безпечні умови проведення іспиту.

2.1.2. Отримання інформації про:

- програму іспиту;
- форму тестових завдань для тестування, а також форму практичних завдань;
- порядок проведення іспиту;
- час та місце проведення іспиту;
- спосіб та час повідомлення результатів іспиту.

2.1.3. Ввічливе та неупереджене ставлення до себе з боку осіб, визначених у пункті 1.5. цього Положення.

2.2. Під час виконання практичного завдання судді(кандидати) мають право користуватися текстами нормативно-правових актів, постановами пленумів судів щодо забезпечення однакового застосування норм права при вирішенні окремих категорій справ та інформаційними листами судів на друкованих паперових носіях. Комісія має право надавати такі матеріали на електронних носіях.

2.3. Під час складення іспиту його учасник зобов'язаний:

2.3.1. Ознайомитися з інформацією про порядок складення іспиту.

2.3.2. Ввічливо ставитися до уповноважених представників та інших осіб, які складають іспит.

2.3.3. Своєчасно прибути до визначеного Вищою кваліфікаційною комісією суддів України місця проведення іспиту з документами, що посвідчують особу або посвідченням судді.

2.3.4. Виконувати вказівки та вимоги уповноважених представників.

2.3.5. Повернути екзаменаційні матеріали уповноваженим представникам відразу після оголошення про закінчення іспиту.

2.4. Під час складення іспиту судді(кандидату) забороняється:

- використовувати будь-які джерела інформації, за винятком тих, що передбачені пунктом 2.2 цього Положення для використання під час виконання практичного завдання;
- спілкуватися з іншими учасниками іспиту, які беруть участь у іспиті;
- отримувати чи передавати інформацію іншим учасникам іспиту, які складають іспит;
- складати іспит замість учасників іспиту;
- користуватися будь-якими фото-, аудіо-, відеозасобами запису, відтворення та прийому-передачі інформації, в тому числі мобільними телефонами;
- залишати приміщення пункту проведення іспиту без дозволу уповноваженого представника;
- копіювати матеріали іспиту, виносити їх з місця проведення іспиту;
- порушувати під час іспиту дисципліну та загальноприйняті правила поведінки;
- проносити до місця складення іспиту небезпечні предмети та речовини, що можуть створити загрозу життю та здоров'ю інших учасників іспиту, а також предмети, які можуть заважати процесу проведення іспиту.

2.5. У разі порушення суддею(кандидатом) вимог, передбачених підпунктами 2.3.4 – 2.3.6 пункту 2.3, пунктом 2.4 цього Положення, такий факт фіксується уповноваженими представниками у встановленому цим Положенням порядку та враховується Комісією під час визначення результатів іспиту.

III. Розробка та затвердження тестових запитань і модельних судових справ для забезпечення проведення іспиту

3.1. Підготовка та розробка тестових запитань і модельних судових справ для проведення іспиту відбувається на підставі Програми іспиту під час кваліфікаційного оцінювання (далі – Програма іспиту), яка визначає зміст, кількісні та якісні характеристики тестування та виконання практичного завдання.

Програми іспиту розробляються з урахуванням рівня та спеціалізації суду Національною школою суддів України та затверджуються Комісією.

3.2. Розробка тестових запитань здійснюється Національною школою суддів України з урахуванням актуальних питань та судової практики відповідно до Програм іспиту з урахуванням критеріїв кваліфікаційного оцінювання, принципів інстанційності та спеціалізації.

Розробка модельних судових справ здійснюється Національною школою суддів України відповідно до спеціалізації судів загальної юрисдикції у порядку, передбаченому пунктами 3.5., 3.6. цього Положення.

3.3. Тестування полягає у вирішенні учасником іспиту відповідної кількості тестових запитань (далі – тест) відповідно до Програми іспиту.

3.4. Виконання практичного завдання полягає у підготовці суддею(кандидатом) іспиту проекту процесуального документу за результатами опрацювання модельної судової справи відповідно до Програми іспиту.

3.5. Національна школа суддів України на основі Програм іспиту систематично, з дотриманням умов конфіденційності для забезпечення нерозголошення змісту тестових запитань та модельних судових справ, розробляє і подає до Комісії тестові запитання та модельні судові справи, а також здійснює моніторинг їх відповідності чинному законодавству та судовій практиці.

3.6. Тестові запитання складаються державною мовою і повинні містити питання для виявлення рівня знання права. Сукупність тестових запитань становить тестову базу, яка повинна містити запитання із наступних дисциплін:

- конституційне право;
- адміністративне право;
- адміністративний процес;
- кримінальне право;
- кримінальний процес;
- цивільне право;
- цивільний процес;
- господарське право;
- господарський процес;
- антикорупційне законодавство;
- трудове право;
- Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та рішення Європейського суду з прав людини.

3.7. Тестові запитання та варіанти відповідей на них мають бути сформульовані однозначно, не викликати варіативності їх тлумачення. Кожне тестове запитання має 4 варіанти відповідей, серед яких лише один є повністю правильним.

3.8. Практичне завдання складається державною мовою й містить набір конкретних вихідних даних у вигляді модельної судової справи відповідно до Програми іспиту для перевірки професійних навичок та умінь щодо здатності суддею(кандидатом) проводити судові засідання, ухвалювати рішення за результатами провадження у справі, а також здійснювати правосуддя у суді відповідного рівня та спеціалізації.

Сукупність модельних судових справ становить базу практичних завдань.

База практичних завдань повинна налічувати модельні судові справи з наступних спеціалізацій:

- 1) цивільне судочинство;
- 2) кримінальне судочинство;
- 3) господарське судочинство;
- 4) адміністративне судочинство;
- 5) судочинство у справах про адміністративні правопорушення.

3.9. Національна школа суддів України за дорученням Голови Кваліфікаційної палати здійснює періодичне оновлення тестової бази та бази практичних завдань, зокрема, у разі втрати чинності або зміни правових норм.

3.10. Для формування конкретного тесту, який вирішуватиметься суддею(кандидатом) на іспиті, за допомогою спеціального програмного комплексу на засіданні Кваліфікаційної палати відповідно до Програми іспиту із тестової бази за принципом випадковості відбирається відповідна кількість тестових запитань.

Організація розробки програмного комплексу для формування тесту забезпечується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

3.11. Отриманий варіант тесту оформляється у вигляді макету тестового зошита, що затверджується Кваліфікаційною палатою та тиражується відповідно до кількості суддів (кандидатів), які складатимуть іспит.

3.12. Для формування конкретного практичного завдання, яке виконуватиметься суддею(кандидатом) на іспиті, за допомогою спеціального програмного комплексу на засіданні Кваліфікаційної палати відповідно до Програми іспиту з бази практичних завдань за принципом відбирається модельна судова справа(справи).

3.13. Отриманий варіант практичного завдання затверджується Кваліфікаційною палатою та у формі зошита для виконання практичного завдання тиражується для складення іспиту відповідно до кількості суддів (кандидатів), які складатимуть іспит.

3.14. Заходи, передбачені пп. 3.9.-3.13. цього Положення, здійснюються Комісією з дотриманням умов конфіденційності. Розголошення в будь-якій формі конфіденційної інформації про тестову базу, базу практичних завдань, зміст сформованих тестів та практичних завдань заборонено.

3.15. Національна школа суддів України зобов'язана систематично проводити моніторинг відповідності чинному законодавству тестових запитань і модельних судових справ, які були направлені до Комісії для включення до відповідних баз.

У разі втрати чинності положеннями законодавства, що визначають зміст тестових запитань та модельних судових справ, та/або прийняття нових законодавчих й інших нормативно-правових актів, Національна школа суддів України забезпечує заміну тестових запитань та модельних судових справ.

Національна школа суддів України повинна забезпечити рецензування тестових запитань та модельних судових справ для суддів відповідних судів судьями вищестоящих судів, після чого вони направляються до Комісії.

Національна школа суддів України може залучати до розробки тестових запитань та модельних судових справ експертів та науковців.

3.16. Друк тестових зошитів, зошитів для виконання практичного завдання та організація доставки екзаменаційних матеріалів для іспиту у місце його проведення забезпечується уповноваженими представниками Комісії.

IV. Організаційна підготовка іспиту

4.1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України відповідно до Порядку та методології кваліфікаційного оцінювання судді приймає рішення, в якому, зокрема, зазначаються, дата (дати), час і місце (місця) проведення іспиту.

4.2. Загальний контроль за проведенням іспиту, вирішення позаштатних та конфліктних ситуацій, координування та узгодження дій під час підготовки та проведення іспиту здійснюються членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

4.3. Забезпечення безпосереднього контролю за проведенням іспиту та дотриманням порядку в місці (місцях) проведення іспиту здійснюється уповноваженими представниками.

4.4. Забезпечення участі заінтересованих осіб під час проведення іспиту та оцінювання його результатів здійснюється відповідно до пункту 3.24. Порядку та методології кваліфікаційного оцінювання судді.

V. Проведення іспиту

5.1. Суддя (кандидат) повинен з'явитися для складення іспиту в день, час та в місце, визначені Вищою кваліфікаційною комісією суддів України і мати при собі документ, що засвідчує його особу або посвідчення судді.

5.2. Суддя (кандидат), який не пред'явив документи, визначені у пункті 5.1. цього Положення, вважається таким, що не допущений до складення іспиту.

5.3. Перед початком іспиту уповноважені представники фіксують явку суддів (кандидатів) відповідно до списку осіб, що складатимуть іспит, а також складають списки осіб, які не з'явилися на іспит.

5.4. Під час іспиту та оцінювання їх результатів можуть бути присутні як спостерігачі будь-які заінтересовані особи.

Порядок перебування заінтересованих осіб в місці проведення іспиту визначається Вищою кваліфікаційною комісією суддів України відповідно до положень п. 3.24. Порядку та методології кваліфікаційного оцінювання судді.

Приміщення для складення іспиту має відповідати умовам розміщення, що унеможлиблює спілкування суддів (кандидатів) між собою та забезпечує самостійну підготовку відповідей.

Складення іспиту фіксується з застосуванням відеозапису. З метою забезпечення прозорості іспиту проводиться відео-трансляція у режимі реального часу.

5.5. Тестування.

5.6. Суддя (кандидат), який запізнився на тестування, з дозволу Голови Кваліфікаційної палати, може бути допущений до тестування в межах часу, що залишився для складення тестування.

Додатковий час у такому випадку не надається, про що судді(кандидату) повідомляється під час видачі тестового зошита.

5.7. Суддя (кандидат), який не з'явився на тестування, до виконання практичного завдання не допускається.

5.8. У приміщенні, в якому проходить тестування, судді(кандидату) забороняється перебувати у верхньому одязі, мати при собі сумки, портфелі, а також вчиняти дії, передбачені п. 2.4. цього Положення.

Суддя (кандидат), який з'явився на тестування із такими речами, зобов'язаний залишити їх у місці, вказаному уповноваженим представником.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України не несе відповідальності за збереження особистих речей судді(кандидата).

У випадку відмови судді(кандидата) виконувати вимоги уповноваженого представника щодо дотримання приписів, передбачених абзацами першим та другим цього пункту, уповноважені представники фіксують факт порушення у порядку, встановленому цим Положенням.

5.9. Суддя (кандидат), який прибув до пункту тестування, проходить реєстрацію для складення тестування.

5.10. Під час реєстрації судді (кандидата) для проходження тестування та розміщення їх у приміщенні, в якому проходить тестування, йому надаються екзаменаційні матеріали.

5.11. Під час іспиту та за наявності необхідності судді(кандидати) розподіляються у приміщенні на сектори.

5.12. Перед початком проведення тестування уповноважені представники ознайомлюють суддів (кандидатів) із загальним порядком складення тестування.

Уповноважені представники також пропонують суддям(кандидатам) визначити зі свого складу одного представника (далі - уповноважена особа) для посвідчення закриття сейф-пакетів з екзаменаційними матеріалами після завершення тестування.

5.13. Після ознайомлення суддів (кандидатів) із загальним порядком складення тестування уповноважені представники відкривають пакет із тестовими зошитами та надають їх суддям (кандидатам), які з'явились і допущені до участі у іспиті.

5.14. Складення тестування здійснюється на паперових носіях.

Кожен суддя (кандидат) забезпечується тестовим зошитом та бланком для відповідей.

Форма тестового зошита та бланку для відповідей затверджується Кваліфікаційною палатою.

5.15. Суддя (кандидат), який отримав тестовий зошит, повинен зробити відповідну відмітку на бланку для відповідей про номер варіанта тесту, який він буде складати, та наклеїти наліпку із штрих-кодом, отриману під час реєстрації, у спеціально відведеному місці на бланку для відповідей.

Правильне оформлення бланку для відповідей є обов'язком судді(кандидата) та частиною складення іспиту. Виправлення відміченого на бланку варіанту тесту не допускається.

5.16. Складення тестування полягає у проставленні суддею(кандидатом) відмітки на бланку для відповідей у клітинці, яка відповідає, на його думку, правильному варіанту відповіді на кожне запитання. Виправлення відповідей не допускається.

5.17. Під час складення тестування судді(кандидату) дозволяється мати на столі та користуватися лише тестовим зошитом, бланком для відповідей та ручкою із чорнилом синього або чорного кольору, а також суддя (кандидат) зобов'язаний мати на столі паспорт, посвідчення судді (для діючих суддів).

5.18. Уповноважені представники, які виявили допущене суддею(кандидатом) порушення порядку складення іспиту, встановленого цим Положенням, фіксують вказаний факт, про що складається протокол реєстрації порушення.

Форма протоколу реєстрації порушення затверджується Кваліфікаційною палатою.

5.19. Суддя (кандидат) протягом усього часу, відведеного для тестування, має право відмовитися його складати, в тому числі й без пояснення причин.

Якщо суддя (кандидат) заявив про відмову від складення тестування, уповноважені представники складають акт про відмову від складення іспиту.

Форма акту про відмову від складення іспиту затверджується Кваліфікаційною палатою.

На бланку для відповідей такого судді(кандидата) уповноваженим представником проставляється відмітка про відмову від складення тестування із зазначенням часу відмови.

Цей суддя (кандидат) вважається таким, що не складав іспит та не підтвердив здатність здійснювати правосуддя у суді відповідного рівня.

5.20. По закінченню часу, відведеного для тестування, уповноважені представники оголошують про його закінчення, після чого суддя (кандидат) зобов'язаний припинити роботу над тестовими завданнями і здати тестовий зошит та бланк для відповідей уповноваженим представникам.

5.21. Під час прийняття бланків для відповідей та тестових зошитів уповноважені представники перевіряють їх цілісність та правильність оформлення (наявність передбачених та відсутність не передбачених написів чи поміток тощо).

Якщо під час прийняття бланку для відповідей виявлено неправильність його оформлення суддею(кандидатом) та/або факт порушення суддею(кандидатом) цілісності бланку для відповідей уповноваженими представниками фіксується вказаний факт, про що складається протокол реєстрації порушення.

5.22. Після прийняття від останнього судді(кандидата) матеріалів, уповноважені представники складають акт закриття пакета з тестовими матеріалами по закінченню письмового анонімного тестування та запаковують вказаний акт і бланки для відповідей у відповідний пакет. Протоколи реєстрації порушень, у разі їх наявності, запаковуються в окремий пакет. Пакет з бланками для відповідей та актом закриття пакета з тестовими матеріалами по закінченню анонімного письмового тестування підписується уповноваженими представниками.

Форма акту закриття пакета з тестовими матеріалами по закінченню анонімного письмового тестування затверджується Кваліфікаційною палатою.

5.23. Пакети з тестовими матеріалами, а також протоколи реєстрації порушень, у разі їх наявності, уповноваженим представником передаються до Кваліфікаційної палати для урахування під час визначення результатів тестування.

5.24. Виконання практичного завдання.

5.25. Для виконання практичного завдання кожен суддя (кандидат) забезпечується зошитом для виконання практичного завдання із текстом модельної судової справи у ньому.

5.26. Суддя (кандидат), який не складав тестування, а також щодо якого прийнято рішення про усунення від тестування у порядку, встановленому цим Положенням, до виконання практичного завдання не допускається.

5.27. Перед початком виконання практичного завдання уповноважений представник ознайомлює суддів (кандидатів) із порядком виконання практичного завдання.

Після виконання дій, передбачених абзацом першим цього пункту, уповноважені працівники у присутності членів Кваліфікаційної палати надають кожному учаснику зошит для виконання практичного завдання.

5.28. Після одержання зошитів для виконання практичного завдання усіма судьями(кандидатами) уповноважений представник оголошує про початок виконання практичного завдання.

5.29. Під час виконання практичного завдання суддя (кандидат) має право користуватись власними джерелами, передбаченими пунктом 2.2 цього Положення.

5.30. Члени Кваліфікаційної палати та уповноважені працівники, які виявили допущене суддею(кандидатом) порушення, передбачене у пунктах 2.4. цього Положення, фіксують його про що складається протокол реєстрації порушення.

5.31. По закінченню часу, відведеного на виконання практичного завдання, уповноважений працівник оголошує про закінчення виконання практичного завдання, після чого суддя (кандидат) зобов'язаний припинити виконання завдання й здати зошит для виконання практичного завдання.

5.32. Під час збору зошитів для виконання практичного завдання уповноважені працівники секретаріату Комісії перевіряють їх цілісність та правильність оформлення.

5.33. Відразу по закінченню іспиту після прийняття від останнього судді(кандидата) зошита для виконання практичного завдання уповноважені представники в приміщенні для проведення іспиту складають Акт закриття пакета з матеріалами практичного завдання.

Форма Акту закриття пакета з матеріалами практичного завдання затверджується Кваліфікаційною палатою.

5.34. Матеріали практичного завдання запаковуються уповноваженими представниками у пакет та передаються для опрацювання результатів практичного завдання у порядку, передбаченому Розділом VIII цього Положення.

Пакети з матеріалами практичного завдання, а також протоколи реєстрації порушень, у разі їх наявності, уповноваженим представником передаються для урахування під час визначення результатів іспиту.

VI. Опрацювання результатів іспиту

6.1. Опрацювання результатів іспиту складається з наступних етапів:

- відкриття пакетів з тестовими матеріалами;
- сканування бланків для відповідей суддів (кандидатів) за допомогою комп'ютерного обладнання;
- опрацювання автоматизованою системою сканованих бланків для відповідей суддів;
- отримання результатів тестування;
- відкриття пакетів з матеріалами виконання практичного завдання;
- перевірка членами Кваліфікаційної палати виконаних суддями(кандидатами) практичних завдань;
- вирішення питання щодо перевірки матеріалів іспиту, які не вдалось ідентифікувати у зв'язку із некоректним заповненням;
- розгляд, за умови наявності, протоколів реєстрації порушення та прийняття Кваліфікаційною палатою рішення про урахування таких порушень під час встановлення результатів іспиту;
- визначення результатів іспиту;

6.2. Відкриття пакету з тестовими матеріалами проводиться уповноваженим представником у присутності членів Кваліфікаційної палати, суддів (кандидатів), які брали участь в іспиті за їх бажанням.

Уповноважений представник вчиняє наступні дії:

- розкриває пакет з тестовими матеріалами;
- складає Акт розкриття пакетів з тестовими матеріалами.
- розпочинає процедуру опрацювання бланків для відповідей.

Форма Акту розкриття пакетів з тестовими матеріалами затверджується Кваліфікаційною палатою.

6.3. Комісія забезпечує сканування бланків для відповідей з використанням комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення (надалі — автоматизована система), яке дозволяє в автоматичному режимі здійснити обрахунок кількості правильних відповідей та визначити загальну кількість набраних балів кожним суддею(кандидатом).

6.4. Бланк для відповідей судді(кандидата), який відмовився від проходження тестування скануванню не підлягає.

6.5. Після завершення процедур, передбачених пунктами 6.2. - 6.4. цього Положення, особи, зазначені у пункті 6.2. цього Положення мають право ознайомитись із результатами тестування.

6.6. Відкриття пакету з матеріалами виконання практичного завдання проводиться уповноваженим представником у присутності членів Кваліфікаційної палати, суддів (кандидатів), які брали участь в іспиті за їх бажанням.

Уповноважений представник вчиняє наступні дії:

- розкриває пакет з матеріалами виконання практичного завдання;
- складає Акт розкриття пакетів з матеріалами виконання практичного завдання.
- розпочинає процедуру опрацювання зошитів для виконання практичного завдання.

Форма Акту розкриття пакетів з матеріалами практичного завдання затверджується Кваліфікаційною палатою.

6.7. Перевірка виконаного суддями(кандидатами) практичного завдання здійснюється Кваліфікаційною палатою та полягає у встановленні відповідності розроблених проектів процесуальних документів критеріям, визначеним Розділом VII цього Положення.

Оцінювання виконаного суддею(кандидатом) практичного завдання проводиться екзаменаційною комісією у складі трьох членів Кваліфікаційної палати.

Склад екзаменаційних комісій для проведення іспиту затверджується Кваліфікаційною палатою.

6.8. Перевірка та оцінювання практичного завдання здійснюється з використанням комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення, яке дозволяє провести оцінку деперсоналізованого практичного завдання судді (кандидата) з подальшим формування результатів оцінювання.

6.9. Зошит для виконання практичного завдання судді(кандидата), який відмовився від складення іспиту перевірки не підлягає.

6.10. Після закінчення перевірки виконаного суддями(кандидатами) практичного завдання проводиться персоніфікація зошитів для виконання практичного завдання.

6.11. Опрацювання матеріалів іспиту, які не вдалось ідентифікувати у зв'язку із некоректним заповненням, здійснюється Кваліфікаційною палатою з обов'язковим викликом осіб, результати тестування та виконання практичних завдань яких не вдалося встановити.

6.12. За умови ідентифікації особами, матеріали іспиту яких не вдалося ідентифікувати під час їх опрацювання автоматизованою системою, Кваліфікаційна палата проводить їх опрацювання без дотримання умов анонімності.

6.13. Кваліфікаційна палата розглядає протоколи реєстрації порушень, які були зафіксовані під час іспиту, під час проведення оцінювання іспиту у порядку, передбаченому Розділом VII цього Положення.

VII. Методика оцінювання іспиту

7.1. Оцінювання іспиту, складеного суддею(кандидатом) здійснюється за результатами тестування та виконання практичного завдання на підставі методології кваліфікаційного оцінювання, визначеної Розділом II Порядку та методології кваліфікаційного оцінювання судді.

7.2. Обрахунок кількості правильних відповідей, наданих суддею(кандидатом) автоматизованою системою здійснюється за наступними принципами:

- кожна правильна відповідь на одне запитання тесту дорівнює 0,5 бала;
- неправильна відповідь (неправильна відмітка варіанту відповіді), або відсутність відповіді дорівнює 0 балів;
- усі бали додаються.

7.3. Результат тестування судді(кандидата), на бланку відповіді якого відсутня відмітка варіанту тесту, становить 0 балів.

7.4. Максимальна кількість балів, яку може отримати суддя (кандидат) за виконання практичного завдання у формі вирішення однієї модельної судової справи складає 15 балів.

7.5. Рівень якості виконання практичного завдання визначається екзаменаційною комісією відповідно до наступних критеріїв:

7.5.1. законність і обґрунтованість висновків, викладених суддею(кандидатом) у проекті процесуального документа, відповідність його вимогам процесуального закону, правильне застосування норм матеріального закону;

7.5.2. дотримання правил правопису та стилістики судового рішення.

7.6. Оцінювання екзаменаційною комісією виконаного суддею(кандидатом) практичного завдання відбувається окремо кожним

членом екзаменаційної комісії за критеріями, визначеними пунктом 7.5. цього Положення та кваліфікаційними характеристиками виконання практичного завдання, які затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

7.7. За наслідками оцінювання виконання суддею (кандидатом) практичного завдання кожен член екзаменаційної комісії самостійно визначає рівень якості виконання суддею(кандидатом) практичного завдання, у межах якого нараховує йому відповідну кількість балів за виконане практичне завдання та проставляє відмітку під відповідною цифрою в екзаменаційній відомості.

Форма екзаменаційної відомості затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

7.8. Результатом оцінювання виконаного практичного завдання суддею(кандидатом) є середній арифметичний показник, отриманий шляхом додавання (сумування) балів, визначених та проставлених у екзаменаційних відомостях кожним членом екзаменаційної комісії та розділенням отриманої суми на три.

7.9. Загальним результатом іспиту є сума балів, отримана суддею(кандидатом) за результатами тестування та виконання практичного завдання.

7.11. Оцінювання результатів іспиту відбувається шляхом визначення на основі результатів іспиту показників встановлених пунктами 2.5.1.1., 2.5.1.2., 2.5.1.3., 2.5.5. Порядку та методології кваліфікаційного оцінювання судді.

7.12. Суддя (кандидат), результати складення іспиту якого, визначені пунктами 7.3. та 7.8. цього Розділу, складають менше 75 відсотків від максимально можливої кількості балів за тестування та виконання практичного завдання відповідно, вважається таким, що не склав іспит.

Відсотковий показник отриманої кількості балів визначається окремо за тестування та за виконання практичного завдання.

У разі виявлення під час складення суддею(кандидатом) іспиту фактів порушень порядку складення іспиту, зафіксованих у порядку, передбаченому Розділом 6 цього Положення та прийняття Кваліфікаційною палатою рішення, що такі порушення істотно вплинули на результати іспиту, кваліфікаційна палата приймає вмотивоване рішення про нескладення суддею(кандидатом) іспиту.

Незалежно від кількості отриманих суддею(кандидатом) за результатами іспиту балів, оцінка показників професійного рівня судді(кандидата) у такому разі відбувається відповідно до пункту 7.13. цього Положення.

7.13. У випадках, передбачених абзацами першим та третім пункту 7.12 цього Положення оцінка показників професійного рівня судді відбувається наступним чином:

- знання права – “не кваліфікований”;
- здатність проводити судові засідання - “не кваліфікований”;

- здатність ухвалювати рішення – “не здатен”;
- здатність здійснювати правосуддя у суді відповідного рівня та спеціалізації – “не здатен”.

7.14. У випадку, коли результати складення іспиту судді(кандидата) з урахуванням положень пункту 7.12. цього Положення, свідчать про складення суддею(кандидатом) іспиту, оцінка показників професійного рівня судді відбувається наступним чином:

- знання права:
  - 75 – 85 відсотків від макимально можливої кількості балів за тестування – “потребує підвищення кваліфікації”;
  - 86 – 100 відсотків від макимально можливої кількості балів за тестування – “кваліфікований”.
- здатність проводити судові засідання:
  - 75 – 85 відсотків від макимально можливої кількості балів за виконання практичного завдання – “потребує підвищення кваліфікації”;
  - 86 – 100 відсотків від макимально можливої кількості балів за виконання практичного завдання – “кваліфікований”.
- здатність ухвалювати рішення:
  - 75 – 85 відсотків від макимально можливої кількості балів за виконання практичного завдання – “потребує підвищення кваліфікації”;
  - 86 – 100 відсотків від макимально можливої кількості балів за виконання практичного завдання – “здатен”.
- здатність здійснювати правосуддя у суді відповідного рівня та спеціалізації:
  - 75 – 85 відсотків від макимально можливої кількості балів за виконання практичного завдання – “загалом здатен”;
  - 86 – 100 відсотків від макимально можливої кількості балів за виконання практичного завдання – “здатен”.

VIII. Особливості іспиту під час проведення первинного кваліфікаційного оцінювання

8.1. Іспит під час первинного кваліфікаційного оцінювання проводиться на підставі цього Положення з урахуванням особливостей, передбачених цим Розділом. Іспит під час проходження первинного кваліфікаційного оцінювання складають судді:

- Верховного Суду України;
- вищих спеціалізованих судів;
- апеляційних судів;
- місцевих судів, які склали присягу судді до набрання чинності Законом України «Про забезпечення права на справедливий суд» та відправляють правосуддя.

8.1.1. Судді, які за результатами первинного кваліфікаційного оцінювання не підтвердили можливість здійснення правосуддя у відповідному суді та після проходження перепідготовки в Національній школі суддів України проходять повторне кваліфікаційне оцінювання, складають іспит на загальних засадах, визначених цим Положенням.

8.2. Іспит під час проведення первинного кваліфікаційного оцінювання проводиться з урахуванням особливостей первинного кваліфікаційного оцінювання, встановлених Розділом 5 Порядку та методології кваліфікаційного оцінювання судді.

8.3. Проведення іспиту для суддів Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів, апеляційних судів здійснюється кваліфікаційною та дисциплінарною палатами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України спільно шляхом формування Колегій.

8.4. Проведення іспиту суддів місцевих судів, які склали присягу до набрання чинності Законом та відправляють правосуддя, здійснюється Кваліфікаційною палатою.

8.5. Процедура організації та проведення іспиту під час первинного кваліфікаційного оцінювання складається з таких етапів:

- розробка завдань для проведення тестування та ситуативних завдань для виконання практичного завдання; організаційна підготовка іспиту;
- складення суддями тестування;
- виконання практичного завдання;
- опрацювання результатів іспиту;
- визначення та оголошення результатів іспиту.

8.6. Завдання для проведення тестування та ситуативні завдання для виконання практичного завдання розробляються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, а також Національною школою суддів України за дорученням Голови Комісії або Заступника Голови Комісії з урахуванням принципів інстанційності та спеціалізації судів.

8.7. Тестування під час проведення первинного кваліфікаційного оцінювання проводиться у формі письмового викладення суддею запропонованих Кваліфікаційною палатою або Колегією положень усталених правових позицій та практики Європейського суду з прав людини.

8.8. Виконання практичного завдання під час проведення первинного кваліфікаційного оцінювання здійснюється суддями шляхом обговорення на засіданні змодельованої членами Колегії чи Кваліфікаційної палати практичної ситуації з урахуванням спеціалізації та інстанції суду, у якому працює суддя.

8.9. Завдання для проведення тестування складаються державною мовою і містять питання для виявлення знання усталених правових позицій, які сформовані Верховним Судом України та вищими спеціалізованими судами за період, починаючи з 01 січня 2012 року, а також практики Європейського суду з прав людини.

Перелік завдань для проведення тестування оприлюднюється на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

8.10. Тестові завдання мають бути сформульовані однозначно, не викликати варіативності їх тлумачення, містити конкретну правову ситуацію, для вирішення якої учасник іспиту має застосувати положення ustalених правових позицій Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів, а також практики Європейського суду з прав людини.

8.11. Ситуативні завдання для виконання практичного завдання складаються державною мовою й містять набір конкретних вихідних даних у вигляді ситуативної вправи з питань юрисдикції відповідного суду, на підставі якої на етапі іспиту під час проведення первинного кваліфікаційного оцінювання члени Колегії або Кваліфікаційної палати моделюють практичну ситуацію для її обговорення із суддею.

Ситуативні завдання розробляються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України та Національною школою суддів України на основі судових рішень, ухвалених судами першої, апеляційної та касаційної інстанцій, що набрали законної сили та не були змінені або скасовані за результатами перегляду судами вищих інстанцій, а також судових рішень Верховного Суду України.

Сукупність ситуативних завдань становить базу практичних завдань для проведення іспиту під час первинного кваліфікаційного оцінювання.

База практичних завдань для проведення іспиту під час первинного кваліфікаційного оцінювання повинна налічувати не менше нижченаведеної кількості модельних ситуативних завдань для судів кожного рівня:

- 1) цивільне судочинство – 10;
- 2) кримінальне судочинство – 10;
- 3) господарське судочинство – 10;
- 4) адміністративне судочинство – 10;
- 5) судочинство у справах про адміністративні правопорушення – 10.

8.12. Для проведення тестування відповідної категорії суддів, з урахуванням принципів спеціалізації та інстанційності член Колегії або Кваліфікаційної палати за принципом випадковості вибирає з переліку завдань для проведення тестування 2 тестових завдання, одне з яких має на меті перевірку знань положень ustalених правових позицій Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів України, друге – практики Європейського суду з прав людини.

8.13. Отриманий у порядку визначеному п. 8.12. Цього Положення набір тестових завдань, затверджується Колегією або Кваліфікаційною палатою та тиражується відповідно до кількості суддів, які беруть участь у тестуванні у формі зошитів для складення письмового анонімного тестування під час первинного кваліфікаційного оцінювання (далі – тестовий зошит). Тестовий зошит зашифровується шляхом наклеювання спеціальних штрих-кодів та не

містять будь-яких інших ознак персоналізації.

Форма зошиту для складення письмового анонімного тестування під час первинного кваліфікаційного оцінювання затверджується Кваліфікаційною палатою.

8.14. Для формування конкретного практичного завдання, яке виконуватимуть судді під час проведення іспиту, з урахуванням принципів спеціалізації та інстанційності член Колегії або Кваліфікаційної палати з бази практичних завдань для проведення іспиту під час первинного кваліфікаційного оцінювання за принципом випадковості вибирає модельне ситуативне завдання на підставі якого у подальшому проводиться виконання практичного завдання.

Якщо у суді за рішенням зборів суддів запроваджено спеціалізацію суддів з розгляду конкретних категорій справ, керівник апарату суду, суддя якого буде складати іспит, повинен надати до Комісії не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку іспиту належним чином засвідчену копію рішення зборів суддів відповідного суду, яким в суді запроваджена спеціалізація з розгляду конкретних судових справ.

В разі виконання цієї умови, виконання практичного завдання таким суддею здійснюється з урахуванням спеціалізації судді.

8.15. Суддя повинен з'явитися для складення іспиту в день, час та в місце, визначені Вищою кваліфікаційною комісією суддів України відповідно до вимог пункту 5.1. цього Положення, і мати при собі документ, що засвідчує його особу або посвідчення судді.

8.16. Суддя, який не пред'явив документи, визначені у пункті 8.15. цього Положення, вважається таким, що не допущений на іспит.

8.17. Судді, які прибули до пункту тестування, проходять реєстрацію для складення тестування.

8.18. Перед початком проведення тестування уповноважені представники ознайомлюють суддів із загальним порядком складення тестування.

8.19. Після ознайомлення суддів із порядком тестування та виконання Колегією або Кваліфікаційною палатою дій, передбачених пунктами 8.12. – 8.13. цього Положення, уповноважені представники роздають суддям тестові зошити.

8.20. Під час видачі тестового зошиту на його титульній сторінці наклеюється перша наліпка зі штрих-кодом, її друга частина наклеюється навпроти прізвища судді в аудиторній відомості.

Форма аудиторної відомості затверджується Кваліфікаційною палатою.

8.21. Тривалість складення тестування складає 120 хвилин.

8.22. Складення тестування полягає у письмовому викладенні суддею у тестовому зошиті запропонованих Колегією або Кваліфікаційною палатою положень усталених правових позицій та практики Європейського суду з прав людини.

8.23. Уповноважені представники, які виявили допущене суддею порушення порядку складення іспиту, встановленого цим Положенням, фіксують вказаний факт, про що складається протокол реєстрації порушення.

8.24. Суддя протягом усього часу, відведеного для тестування, має право відмовитися його скласти, в тому числі й без пояснення причин.

Якщо суддя заявив про відмову від складення тестування, уповноважені представники складають акт про відмову судді від складення іспиту.

Цей суддя визнається таким, що не склав іспит, незалежно від якості й змісту його відповідей.

8.25. По закінченню часу, відведеного для тестування, уповноважені представники оголошують про його закінчення, після чого судді зобов'язані припинити роботу і здати тестові зошити уповноваженим представникам.

8.26. Під час прийняття тестових зошитів уповноважені представники перевіряють їх цілісність та правильність оформлення (наявність передбачених та відсутність не передбачених написів чи поміток тощо).

Якщо під час прийняття тестового зошита виявлено неправильність його оформлення суддею та/або факт порушення суддею цілісності тестового зошита уповноваженими представниками фіксується вказаний факт, про що складається протокол реєстрації порушення.

8.27. Після прийняття від останнього судді тестового зошита, уповноважені представники складають акт закриття пакета з тестовими матеріалами по закінченню письмового анонімного тестування та запаковують вказаний акт і тестові зошити у відповідний пакет. Протоколи реєстрації порушень, у разі їх наявності, запаковуються в окремий пакет.

Пакет з тестовими зошитами, а також протоколи реєстрації порушень, у разі їх наявності, передається уповноваженим представником до Кваліфікаційної палати або Колегії для подальшого опрацювання результатів тестування.

8.28. Після отримання пакетів із тестовими зошитами уповноважений представник у присутності членів Кваліфікаційної палати або Колегії з дотриманням суворої послідовності вчиняє наступні дії:

- розкриває пакети з тестовими зошитами;
- складає акт розкриття пакетів з тестовими матеріалами.
- розпочинає процедуру опрацювання результатів тестування.

8.29. Опрацювання результатів тестування здійснюється з використанням комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення, яке дозволяє здійснити перевірку тестування з дотриманням умов анонімності.

8.30. Оцінювання результатів тестування здійснюється Кваліфікаційною палатою або Колегією за такими показниками:

8.30.1. знання права :

8.30.1.1. рівень правових знань положень усталених правових позицій Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів України;

8.30.1.2. знання та застосування міжнародно-правових актів, конвенцій, практики Європейського суду з прав людини.

8.31. Рівень якості вирішення суддею кожного тестового запитання визначається Кваліфікаційною палатою або Колегією відповідно до наступних критеріїв:

8.31.1. вирішений тест викладено з обґрунтуванням положень усталених правових позицій та/або практики Європейського суду з прав людини;

8.32.2. вирішений тест необґрунтований на положеннях усталених правових позицій та практики Європейського суду з прав людини / тест не вирішено.

8.33. Оцінювання Кваліфікаційною палатою або Колегією складеного суддею анонімного письмового тестування відбувається окремо кожним членом Кваліфікаційної палати або Колегії по кожному окремому тестовому завданні за критеріями, визначеними Порядком та методологією кваліфікаційного оцінювання судді.

8.34. За наслідками оцінювання складеного суддею тестування кожен член Колегії або Кваліфікаційної палати самостійно визначає рівень якості виконання суддею тестування, у межах якого проставляє відмітку в екзаменаційній відомості.

Форма екзаменаційної відомості під час первинного кваліфікаційного оцінювання затверджується Кваліфікаційною палатою.

8.35. Кінцевий результат тестування встановлюється шляхом голосування членами Кваліфікаційної палати або Колегії після обговорення результатів оцінювання, зафіксованих в екзаменаційних відомостях.

8.36. Хід складення тестування, а також оголошення Кваліфікаційною палатою або Колегією кінцевого результату тестування фіксується з застосуванням прямої відео-трансляції у режимі реального часу.

8.37. Перед початком виконання практичного завдання уповноважений представник ознайомлює суддів із порядком виконання практичного завдання та з правилами поведінки під час іспиту.

8.38. Для виконання практичного завдання суддею, після виконання Колегією або Кваліфікаційною палатою дій, передбачених пунктом 8.14 цього Положення суддям надається час для підготовки до обговорення з членами Колегії або Кваліфікаційної палати практичної ситуації.

8.39. Тривалість підготовки до обговорення практичної ситуації становить 30 хвилин.

8.40. Під час підготовки до обговорення практичної ситуації судді мають право користуватись у тому числі власними матеріалами.

8.41. Після завершення часу для підготовки до обговорення практичної ситуації судді, які складають іспит в алфавітному порядку по одному викликаються до зали засідань для проведення з членами Колегії або Кваліфікаційної палати обговорення практичного завдання.

Обговорення практичного завдання фіксується з застосуванням прямої відеотрансляції у режимі реального часу.

8.42. Оцінювання виконаного суддями практичного завдання здійснюється Кваліфікаційною палатою або Колегією за такими показниками:

8.43.1. Здатність проводити судові засідання;

8.43.2. Здатність ухвалювати рішення;

8.43.3. Здатність здійснювати правосуддя у суді відповідної інстанції та спеціалізації.

8.44. За наслідками оцінювання вирішення суддею практичного завдання Колегія або Кваліфікаційна палата визначає рівень якості виконання суддею практичного завдання, у межах якого в екзаменаційній відомості навпроти кожного з показників проставляються відповідні відмітки:

8.44.1. Здатність проводити судові засідання: «кваліфікований», «потребує підвищення кваліфікації», некваліфікований

8.44.2. Здатність ухвалювати рішення: «здатен», «потребує підвищення кваліфікації», «не здатен».

8.44.3. Здатність здійснювати правосуддя у суді відповідної інстанції та спеціалізації: «здатен», «загалом здатен», «не здатен».

ІХ. Зберігання результатів іспиту

9.1. Матеріали іспиту зберігаються у Комісії.

9.2. Суддя (кандидат), має право звернутися до Комісії із письмовою заявою щодо ознайомлення з матеріалами іспиту щодо нього.

9.3. Комісія у п'ятиденний термін з дня звернення із заявою судді (кандидата) надає йому доступ до матеріалів іспиту.

9.4. Поширення та використання інформації про персональні дані, отримані під час складення суддею(кандидатом) іспиту, без її письмової згоди заборонено.